

ด่วนมาก

ที่ กษ 0201/ 25909

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 5887
วันที่ 26 มี.ค. 2540 เวลา 13.10

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก 43/5

กรุงเทพมหานคร 10200

26 สิงหาคม 2540

สพป 2115
วันที่ 26
เวลา 14.35

เรื่อง โครงการจัดทำแผนที่เพื่อการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- อ้างถึง 1. หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0201/11591 ลงวันที่ 2 เมษายน 2540
2. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0205/7120 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2540
3. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0205/7420 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2540
4. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0205/8326 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2540
5. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร. 0205/9414 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2540
6. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0205/9676 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2540

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประชุมชี้แจง โครงการจัดทำแผนที่เพื่อการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2540 จำนวน 100 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง (1) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2540 เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โครงการจัดทำแผนที่เพื่อการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในวงเงินงบประมาณ 1,100 ล้านบาท เป็นงบประมาณตั้งแต่ปี 2541-2544 และสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ได้ขอให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 6 หน่วยงาน ให้ความเห็นเกี่ยวกับโครงการดังกล่าว เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้แจ้งผลการพิจารณาของแต่ละหน่วยงาน ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามหนังสือที่อ้างถึง (2-6) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

...../บัดนี้ กระทรวงเกษตร

บัดนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เชิญผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม และกรมควบคุมมลพิษ) สำนักงานประมง และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาชี้แจงทำความเข้าใจในประเด็นความเห็นที่แตกต่างกันแล้ว เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2540 ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้ชี้แจงในประเด็นที่ประมวลได้จากข้อสังเกตของหน่วยงานต่าง ๆ เป็น 4 ประเด็น หลัก ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความจำเป็นที่ต้องใช้ภาพถ่ายทางอากาศสี เมื่อเทียบกับภาพถ่ายดาวเทียม หรือภาพถ่ายทางอากาศขาว-ดำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความต้องการที่จะนำภาพถ่ายทางอากาศสีจากโครงการฯ ไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ แบบเอนกประสงค์ คือ

- (1) ใช้จัดทำแผนที่ขอบเขตทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรฯ เช่น เขตป่าอนุรักษ์ เขตป่าตามกฎหมาย เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เขตนิคมสหกรณ์การเกษตร
- (2) ใช้จัดทำแผนที่แสดงแหล่งทรัพยากรทางการเกษตร
- (3) ใช้จัดทำแผนที่จำแนกแหล่งปลูกพืชพรรณทางเกษตร
- (4) ใช้จำแนกขอบเขตของชนิดป่าบก ป่าชายเลน
- (5) ใช้จัดทำแผนที่การถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- (6) ใช้จัดทำแผนที่ในออกแบบทางวิศวกรรม เช่น การก่อสร้างเขื่อนชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น
- (7) ใช้ในการสำรวจการจำแนกชนิดดิน

สาเหตุที่ไม่ใช้ภาพถ่ายดาวเทียม เนื่องจาก

จากการที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความต้องการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ข้างต้นนั้น ภาพถ่ายดาวเทียมไม่สามารถให้รายละเอียดของข้อมูลตามที่ต้องการใช้ในแต่ละเรื่องได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดทำแผนที่ที่ใช้เป็นฐานในการอ้างอิงทางกฎหมาย ซึ่งจะต้องมีความถูกต้องเชิงตำแหน่งสูงเช่นนี้ ภาพถ่ายดาวเทียมไม่สามารถทำได้

ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้ภาพถ่ายทางอากาศขาว-ดำ เนื่องจาก

ภาพถ่ายทางอากาศขาว-ดำ ไม่สามารถนำมาจำแนกรายละเอียดของข้อมูลบางประเภทที่ต้องการได้ ได้แก่ การจำแนกลักษณะการใช้ที่ดิน ชนิดของป่าไม้ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

...../การจำแนก

การจำแนกลักษณะของ ป่อน้ำ และนาุ้ง กับบริเวณที่นาที่มีการเผาตอซัง ซึ่งถ้ามีการใช้ภาพถ่ายทางอากาศขาว-ดำ จะปรากฏเป็นสีดำคล้ายกันมาก ซึ่งทำให้การจำแนกข้อมูลผิดพลาดได้ ส่วนภาพถ่ายทางอากาศสี สามารถแปลและให้ความหมายของข้อมูลได้อย่างถูกต้องชัดเจนมากกว่า และการจำแนกระยะการเจริญเติบโตของพืชในระยะเก็บเกี่ยวจะปรากฏสีเหลืองเห็นได้ชัดเจนในภาพถ่ายทางอากาศสี ส่วนภาพถ่ายขาว-ดำ ไม่สามารถจำแนกได้ นอกจากนี้ทางด้านมลพิษชายฝั่งเกี่ยวกับตะกอนของชายฝั่งนั้น ในภาพถ่ายทางอากาศสีสามารถจำแนกสีของตะกอนจากน้ำทะเลได้อย่างชัดเจน เช่นกัน

ประเด็นที่ 2 ความซ้ำซ้อนของโครงการกับหน่วยงานอื่น

โครงการนี้ไม่มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น เพราะยังไม่มีหน่วยงานใด มีแผนงานหรือโครงการ ที่จะถ่ายภาพทางอากาศสีให้ครอบคลุมทั้งประเทศ

ประเด็นที่ 3 ความจำเป็นที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องดำเนินการโครงการนี้เอง

ตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ที่ต้องการให้บรรลุถึงเป้าหมายในระยะเวลาอันสั้น จึงจำเป็นต้องจัดจ้างเอกชนดำเนินการในกิจกรรมบางประเภท เช่น การถ่ายภาพทางอากาศสี การปรับแก้ข้อมูลเชิงตำแหน่ง เป็นต้น นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยังมีแผนการที่จะดำเนินการในระหว่างมีโครงการ และสิ้นสุดโครงการไปแล้วอย่างต่อเนื่อง คือ

(1) การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต้องการที่จะฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ทางเทคนิคในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้ คือ

- การกำหนดจุดควบคุมภาคพื้นดิน (Ground Control Point)
- การปรับแก้ภาพทางแนวราบ หรือแนวตั้ง (Rectify or Orthophoto)
- การดูภาพสามมิติ (Stereo)
- การแปลภาพ และตีความหมาย (Photo Interpretation)
- วิธีการผลิตภาพถ่ายทางอากาศสี (Photo Processing)
- การทำแผนที่ (Cartography)

ซึ่งบุคลากรของกระทรวงเกษตรฯ ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ทางด้านนี้ ยังมีน้อยมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรม ถ่ายทอดเทคนิคดังกล่าวให้กับบุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งจะได้รับจากการดำเนินงานตามโครงการนี้ด้วย

...../.(2) การปรับปรุง

2) การปรับปรุงแก้ไขข้อมูล

ภายหลังการดำเนินงานตามโครงการฯ เสร็จสิ้นแล้ว จะต้องมีการปรับปรุงข้อมูล เพื่อให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ซึ่งบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมตามที่ได้กล่าวมาแล้วจะเป็นผู้ดำเนินการ โดยใช้อุปกรณ์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีอยู่ และเสริมด้วยข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม

โครงการนี้มีความต้องการข้อมูลจากภาพถ่ายทางอากาศสี่แบบถ่ายภาพในระยะเวลาสั้น ๆ (Snapshot) กล่าวคือ มีความต้องการที่จะถ่ายภาพทางอากาศสี่ให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศ ภายในระยะเวลา 2 ปี เนื่องจากตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวมาแล้ว คือ มีความต้องการนำภาพถ่ายมาใช้เป็นเครื่องมือ หรือเป็นฐานในการพิสูจน์สิทธิที่ทำกินของราษฎร และเป็นฐานข้อมูลอ้างอิงในเชิงสถิติ ซึ่งยังไม่มีหน่วยงานใดดำเนินงานในลักษณะนี้มาก่อน ภาพถ่ายทางอากาศที่มีอยู่ในขณะนี้ เกิดจากการถ่ายในช่วงระยะเวลาของการถ่าย และมาตราส่วนที่ถ่ายอย่างหลากหลาย ซึ่งทำให้ขณะนี้ ไม่มีภาพถ่ายทางอากาศที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศในช่วงระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน จึงไม่สามารถนำไปใช้เป็นฐานในการอ้างอิงทางกฎหมายได้ ยกตัวอย่างเช่น กรณีเหตุการณ์ อำเภอรังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2540 ว่า “ให้ผู้ที่มิที่ทำการในเขตป่าสงวนให้อยู่ที่เดิมไปก่อน แต่ห้ามขยายพื้นที่ออกไปอีกจนกว่าจะมีการพิสูจน์สิทธิให้ถูกต้องก่อน” ซึ่งถ้ามีภาพถ่ายทางอากาศสี่ที่ได้จากโครงการนี้ จะช่วยให้การสอบสวนสิทธิทำได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เคยทำหนังสือเพื่อขอความสนับสนุนเกี่ยวกับภาพถ่ายทางอากาศสี่ ตามรายละเอียดของโครงการฯ ไปยังกรมแผนที่ทหาร ซึ่งทางกรมแผนที่ทหาร ได้แจ้งกลับมาแล้วว่า ไม่สามารถให้ความสนับสนุนตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องการได้

ประเด็นที่ 4 ความคุ้มค่าต่อการลงทุนของโครงการ

การดำเนินงานตามโครงการนี้ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 1,100 ล้านบาท โดยใช้ระยะเวลาดำเนินงานทั้งหมด 4 ปี ซึ่งแม้ว่าเป็นการลงทุนค่อนข้างสูง แต่เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดแล้ว จะเห็นได้ว่าผลลัพธ์ที่ได้จากโครงการฯ จะมีความคุ้มค่าเป็นอย่างมาก เพราะผลที่ได้จากโครงการจะเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศที่มีมูลค่ามหาศาล โดย จะมีส่วนช่วยในการป้องกันไม่ให้ทรัพยากรป่าไม้ของประเทศชาติที่ยังคงมีเหลืออยู่ในปัจจุบัน ต้องถูกบุกรุกทำลายต่อไปอีก ซึ่งเมื่อคิดเป็นมูลค่าการลงทุนต่อหน่วยพื้นที่แล้ว พบว่าจะเสียค่าใช้จ่ายเพียง 3 บาท/ไร่ เท่านั้น

...../นอกจากนี้

นอกจากนี้หน่วยงานอื่น ๆ นอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยังสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้กับงานอื่นๆได้อีก เช่น การจัดทำแผนที่ธรณีวิทยาเกี่ยวกับแหล่งแร่ การจัดทำแผนที่ผังเมือง การสำรวจวางแผนการควบคุมมลพิษ เป็นต้น

อนึ่ง โครงการนี้ได้ผ่านศึกษาความเป็นไปได้จากสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียแล้ว

จึงเรียนยืนยันข้อเสนอเดิมมา และโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไปด้วย
จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายชูชีพ หาญสวัสดิ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โทร. 579-8545 โทรสาร 579-0617

รายงานการประชุมชี้แจง
โครงการจัดทำแผนที่เพื่อการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและ
ทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
วันพฤหัสบดีที่ 31 กรกฎาคม 2540
ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ถนนราชดำเนิน กรุงเทพฯ

รายชื่อผู้เข้าประชุม

1. นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธาน
2. นายอภิชาติ พงษ์ศรีหุดุลชัย	นักวิชาการสถิติ 9	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
3. นายเกษมสันต์ จิณณวาโส	รักษาการผู้อำนวยการกองโครงการเศรษฐกิจ	
	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
4. นายติลก ณ พัทลุง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	
	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
5. นางวรรณรัตน์ โททอง	หัวหน้าฝ่ายแผนที่จากภาพถ่ายทางอากาศ	กรมแผนที่ดิน
6. นายสุรชัย ฐวัชโยธิน	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6	กรมควบคุมมลพิษ
7. นายสรารัฐ นาแรมงาม	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 4	กรมควบคุมมลพิษ
8. นายเฉลิมพรพร เกตะวันดี	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 4	
	สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม	
9. นายชัยวัฒน์ ไชยคุปต์	เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์ 8	
	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	
10. นายแก้ว นวลจวี	หัวหน้าภาควิชาการประยุกต์และวิจัยเทคโนโลยีอวกาศ	
	สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT)	
11. น.ส.ยุพิน ศิริวัฒนา	เจ้าหน้าที่แผนที่ภาพถ่าย 7	กรมที่ดิน
12. นายสุพรรณ กาญจนสุธรรม	นักสถิติ 8	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
13. นายชาญชัย โตวิวัฒน์	นักสถิติ 7	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
14. นางวิมล อุทัยทอง	นักสถิติ 6	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
15. นางรุ่งทิพย์ กรรณกุลสุนทร	นักสถิติ 5	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รายชื่อผู้ไม่มาประชุม

1. ผู้แทนจากสำนักงบประมาณ

เริ่มประชุมเวลา 10.30 น.

วาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ทราบ

1. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอโครงการจัดทำแผนที่เพื่อการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรสินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขานุการคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2540 เพื่อให้คณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบในโครงการฯ ในวงเงินประมาณ 1,100 ล้านบาท และเป็นงบประมาณ ตั้งแต่ปี 2541-2544 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ให้หน่วยงาน จำนวน 6 หน่วยงาน เสนอความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทย มีบางหน่วยงานที่มีความเห็นแตกต่างจากโครงการนี้ จึงได้ขอเชิญมาชี้แจงและตอบข้อซักถาม

2. โครงการนี้ได้ผ่านการศึกษาความเป็นไปได้จากสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) ข้อมูลที่ใช้ในการอ้างอิงส่วนใหญ่จะได้มาจากการศึกษาดังกล่าว

วาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

ประธานได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ชี้แจงในประเด็นที่บางหน่วยงานมีความเห็นแตกต่างสรุปได้ 4 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความจำเป็นที่ต้องใช้ภาพถ่ายทางอากาศสี เมื่อเทียบกับภาพถ่ายดาวเทียม หรือภาพถ่ายทางอากาศขาว-ดำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความต้องการที่จะนำภาพถ่ายทางอากาศสีจากโครงการฯ ไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ แบบเอนกประสงค์ คือ

- (1) ใช้จัดทำแผนที่ขอบเขตทรัพยากรสินของกระทรวงเกษตรฯ เช่น เขตป่าอนุรักษ์ เขตป่าตามกฎหมาย เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เขตนิคมสหกรณ์การเกษตร
- (2) ใช้จัดทำแผนที่แสดงแหล่งทรัพยากรทางการเกษตร
- (3) ใช้จัดทำแผนที่จำแนกแหล่งปลูกพืชพรรณทางเกษตร
- (4) ใช้จำแนกขอบเขตของชนิดป่าบก ป่าชายเลน
- (5) ใช้จัดทำแผนที่การถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- (6) ใช้จัดทำแผนที่ในออกแบบทางวิศวกรรม เช่น การก่อสร้างเขื่อนชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

(7) ใช้ในการสำรวจการจำแนกชนิดดิน

สาเหตุที่ไม่ใช้ภาพถ่ายดาวเทียม เนื่องจาก

จากการที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความต้องการดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆ ข้างต้นนั้น ภาพถ่ายดาวเทียมไม่สามารถให้รายละเอียดของข้อมูลตามที่ต้องการใช้ในแต่ละเรื่องได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดทำแผนที่ที่ใช้เป็นฐานในการอ้างอิงทางกฎหมาย ซึ่งจะต้องมีความถูกต้องเชิงตำแหน่งสูงเช่นนี้ ภาพถ่ายดาวเทียมไม่สามารถทำได้

ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้ภาพถ่ายทางอากาศขาว-ดำ เนื่องจาก

ภาพถ่ายทางอากาศขาว-ดำ ไม่สามารถนำมาจำแนกรายละเอียดของข้อมูลบางประเภทที่ต้องการได้ ได้แก่ การจำแนกลักษณะการใช้ที่ดิน ชนิดของป่าไม้ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น การจำแนกลักษณะของ บ่อน้ำ และนาทุ่ง กับบริเวณที่นาที่มีการเผาตอซัง ซึ่งถ้ามีการใช้ภาพถ่ายทางอากาศขาว-ดำ จะปรากฏเป็นสีคล้ายกันมาก ซึ่งทำให้การจำแนกข้อมูลผิดพลาดได้ ส่วนภาพถ่ายทางอากาศสี สามารถแปลและให้ความหมายของข้อมูลได้อย่างถูกต้องชัดเจนมากกว่า และการจำแนกระยะการเจริญเติบโตของพืชในระยะเก็บเกี่ยวจะปรากฏสีเหลือง เห็นได้ชัดเจนในภาพถ่ายทางอากาศสี ส่วนภาพถ่ายขาว-ดำ ไม่สามารถจำแนกได้ นอกจากนี้ทางด้านมลพิษชายฝั่งเกี่ยวกับตะกอนของชายฝั่งนั้น ในภาพถ่ายทางอากาศสีสามารถจำแนกสีของตะกอนจากน้ำทะเลได้อย่าง ชัดเจน เช่นกัน

ประเด็นที่ 2 ความซ้ำซ้อนของโครงการกับหน่วยงานอื่น

โครงการนี้ไม่มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น เพราะยังไม่มีหน่วยงานใด มีแผนงานหรือโครงการ ที่จะถ่ายภาพทางอากาศสีให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

ประเด็นที่ 3 ความจำเป็นที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องดำเนินการโครงการนี้เอง

ตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ที่ต้องการให้บรรลุถึงเป้าหมายในระยะเวลาอันสั้น จึงจำเป็นต้องจัดจ้างเอกชนดำเนินการในกิจกรรมบางประเภท เช่น การถ่ายภาพทางอากาศสี การปรับแก้ข้อมูลเชิงตำแหน่ง เป็นต้น นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยังมีแผนการที่จะดำเนินการในระหว่างมีโครงการ และสิ้นสุดโครงการไปแล้วอย่างต่อเนื่อง คือ

(1) การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต้องการที่จะฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ทางเทคนิคในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้ คือ

- การกำหนดจุดควบคุมภาคพื้นดิน (Ground Control Point)
- การปรับแก้ภาพทางแนวราบ หรือแนวตั้ง (Rectify or Orthophoto)
- การดูภาพสามมิติ (Stereo)
- การแปลภาพ และตีความหมาย (Photo Interpretation)
- วิธีการผลิตภาพถ่ายทางอากาศสี (Photo Processing)
- การทำแผนที่ (Cartography)

ซึ่งบุคลากรของกระทรวงเกษตรฯ ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ทางด้านนี้ยังมีน้อยมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรม ถ่ายทอดเทคนิคดังกล่าวให้กับบุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งจะได้รับจากการดำเนินงานตามโครงการนี้ด้วย

(2) การปรับปรุงแก้ไขข้อมูล

ภายหลังการดำเนินงานตามโครงการฯ เสร็จสิ้นแล้ว จะต้องมีการปรับปรุงข้อมูล เพื่อให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ซึ่งบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมตามที่ได้กล่าวมาแล้วจะเป็นผู้ดำเนินการ โดยใช้อุปกรณ์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีอยู่ และเสริมด้วยข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม

(3) โครงการนี้มีความต้องการข้อมูล จากภาพถ่ายทางอากาศสีแบบถ่ายภาพในระยะเวลานั้น ๆ (Snapshot) กล่าวคือ มีความต้องการที่จะถ่ายภาพทางอากาศสีให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศภายในระยะเวลา 2 ปี เนื่องจากตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวมาแล้ว คือ มีความต้องการนำภาพถ่ายมาใช้เป็นเครื่องมือ หรือเป็นฐานในการพิสูจน์สิทธิที่ทำกินของราษฎร และเป็นฐานข้อมูลอ้างอิงในเชิงสถิติ ซึ่งยังไม่มีหน่วยงานใดดำเนินงานในลักษณะนี้มาก่อน ภาพถ่ายทางอากาศ ที่มีอยู่ในขณะนี้ เกิดจากการถ่ายในช่วงระยะเวลาของการถ่าย และมาตราส่วนที่ถ่ายอย่างหลากหลาย ซึ่งทำให้ขณะนี้ไม่มีภาพถ่ายทางอากาศที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศในช่วงระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน จึงไม่สามารถนำไปใช้เป็นฐานในการอ้างอิงทางกฎหมายได้ ยกตัวอย่างเช่น กรณีเหตุการณ์ อำเภอรังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2540 ว่า “ให้ผู้ที่มิที่ทำกินในเขตป่าสงวนให้อยู่ที่เดิมไปก่อน แต่ห้ามขยายพื้นที่ออกไปอีกจนกว่าจะมีการพิสูจน์สิทธิให้ถูกต้องก่อน” ซึ่งถ้ามีภาพถ่ายทางอากาศสีที่ได้จากโครงการนี้ จะช่วยให้การสอบสวนสิทธิทำได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เคยทำหนังสือเพื่อขอความสนับสนุนเกี่ยวกับภาพถ่ายทางอากาศสี ตามรายละเอียดของโครงการฯ ไปยังกรมแผนที่ทหาร ซึ่งทางกรมแผนที่ทหารได้แจ้งกลับมาแล้วว่า ไม่สามารถให้ความสนับสนุนตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องการได้

ประเด็นที่ 4 ความคุ้มค่าต่อการลงทุนของโครงการ

การดำเนินงานตามโครงการนี้ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 1,100 ล้านบาท โดยใช้ระยะเวลาดำเนินงานทั้งหมด 4 ปี ซึ่งแม้ว่าเป็นการลงทุนค่อนข้างสูง แต่เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดแล้ว จะเห็นได้ว่าผลลัพธ์ที่ได้จากโครงการฯ จะมีความคุ้มค่าเป็นอย่างมาก เพราะผลที่ได้จากโครงการจะเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศที่มีมูลค่ามหาศาล โดย จะมีส่วนช่วยในการป้องกันไม่ให้ทรัพยากรป่าไม้ของประเทศชาติที่ยังคงมีเหลืออยู่ในปัจจุบัน ต้องถูกบุกรุกทำลายต่อไปอีก ซึ่งเมื่อคิดเป็นมูลค่าการลงทุนต่อหน่วยพื้นที่แล้ว พบว่าจะเสียค่าใช้จ่ายเพียง 3 บาท/ไร่ เท่านั้น

นอกจากนี้หน่วยงานอื่น ๆ นอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยังสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้กับงานอื่น ๆ ได้อีก เช่น การจัดทำแผนที่ธรณีวิทยาเกี่ยวกับแหล่งแร่ การจัดทำแผนที่ผังเมือง การสำรวจวางแผนการควบคุมมลพิษ เป็นต้น

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

มีหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

กรมที่ดิน

- ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการถ่ายภาพของกรมที่ดิน ซึ่งได้มีการจ้างบินถ่ายภาพทางอากาศ ขาว-ดำ หลายมาตราส่วน หลายของช่วงเวลาในพื้นที่เฉพาะที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมที่ดินเรียบร้อยแล้ว แต่ไม่ครอบคลุมพื้นที่ป่าและภูเขา กระทรวงเกษตรฯ น่าจะใช้จุดควบคุมภาคพื้นดินร่วมกับกรมที่ดินที่ดำเนินการไว้แล้วบางส่วน

- โครงการนี้จะเป็นประโยชน์ ต่อโครงการศึกษาทดลองใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) เพื่อการบริหารนโยบายที่ดินของกรมที่ดิน

ข้อชี้แจง

ภาพถ่ายทางอากาศขาว-ดำ ของกรมที่ดิน ไม่ครอบคลุมทั่วประเทศ ซึ่งไม่สามารถนำไปใช้ในโครงการนี้ได้โดยเฉพาะในเขตป่าไม้ แต่จะช่วยเสริมในการกำหนดจุดควบคุมภาคพื้นดินและกระทรวงเกษตรฯ มีแผนที่จะใช้จุดควบคุมภาคพื้นดินของกรมที่ดินที่ได้ดำเนินการไปแล้วบางส่วน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ไม่ติดใจในประเด็นที่มีความเห็นแตกต่างแล้ว แต่มีข้อสังเกต 2 ข้อคือ

1. ทำไมไม่ถ่ายภาพสีมาตรฐาน 1:50,000

2. โครงการนี้แตกต่างจากงานจัดทำฐานข้อมูลและแผนที่ป่าไม้ ของ กรม

ป่าไม้อย่างไร

ข้อชี้แจง

1. ภาพถ่ายทางอากาศสีมาตรฐาน 1:50,000 ไม่สามารถขยายเป็นมาตรฐาน 1:4,000 เพื่อใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบสิทธิ์การครอบครองและกำหนดขอบเขตการถือครองที่ดิน ตามความต้องการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ เนื่องจากจะสูญเสียความคมชัด ส่วนมาตรฐาน 1:25,000 ที่จะได้ตามโครงการนี้ สามารถจะขยายเป็นมาตรฐาน 1:4,000 ได้โดยไม่สูญเสียรายละเอียดและความคมชัด และมาตรฐานที่จะถ่ายภาพตามโครงการนี้เป็นไปตามผลการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) ซึ่งได้จากการพิจารณาระหว่างค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงตามขนาดมาตรฐานที่ถ่ายภาพกับการใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

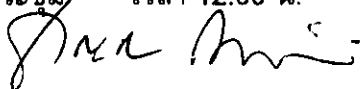
2. งานจัดทำฐานข้อมูลของกรมป่าไม้ เป็นการจัดทำระบบฐานข้อมูลและแผนที่ป่าไม้ทุกประเภทลงในเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อสะดวกต่อการปรับปรุง ค้นหา และเรียกใช้ข้อมูล โดยใช้ข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศเดิมที่มีอยู่ หากได้ดำเนินการตามโครงการนี้แล้วก็สามารถนำภาพถ่ายใหม่ไปปรับปรุงข้อมูลได้อย่างดี ซึ่งจะไม่เป็นการซ้ำซ้อนแต่จะสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย มากยิ่งขึ้น

สำหรับหน่วยงานอื่น ๆ ไม่มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

มติที่ประชุม

เห็นควรให้ดำเนินโครงการนี้ต่อไปได้ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ

เลิกประชุม เวลา 12.00 น.

(นายชาญชัย โตวิวัฒน์)

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

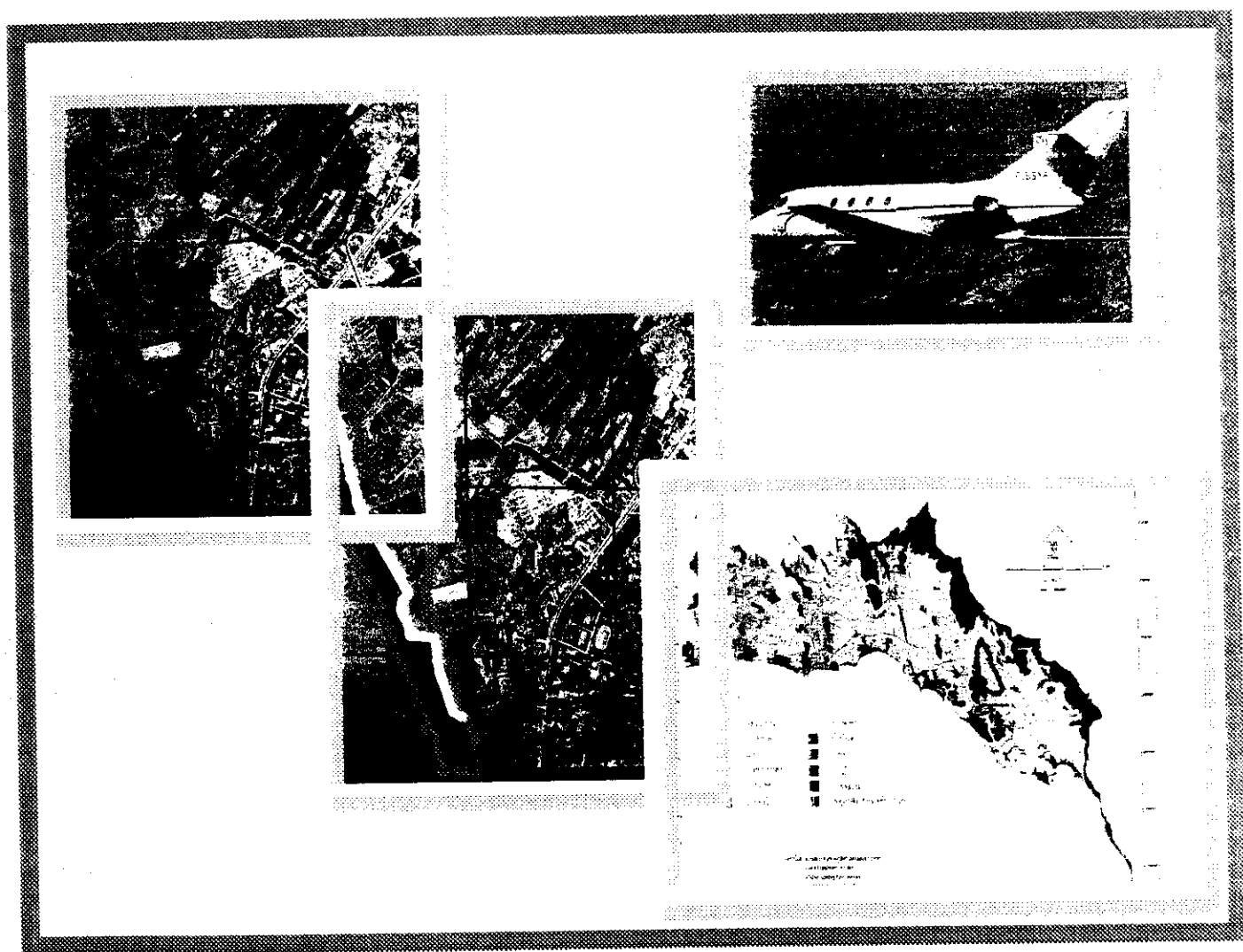

(นายอภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย)

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

โครงการจัดทำแผนที่เพื่อการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มีนาคม 2540